

VECKOBLADET

2015:4

150206

41:a årgången

MUSIK I MÖRKA TIDER

Missade du Röda Kapellets julkonsert den 12 december? Du får en chans till. Söndagen den 8 februari spelar orkestern åter upp det succéartade programmet.

Denna gång äger det rum på Moriskan i Folkets Park i Malmö kl 16.00. Dörrarna och baren öppnar 15.00.

GAMLA MEJERIER!

Industriminnen brukar man förbinda med gamla bruk i Bergslagen. men i Skåne har vi en stark tradition av livsmedelsindustri, från kvarnar och brännerier till gurkor och djupfryst. För hundra år sen hade vi i Skåne 100 mejerier och idag finns det väl bara 4 kvar?

Måndagen den 9 februari kan man lyssna till **stadsantikvarie Henrik Borg** som berättar om ”Skånska mejerier - om dess byggnadshistoria med exempel från Lund och Skåne”.

Det är ett samarrangemang mellan föreningen Industrihistoria i Skåne och föreningen Gamla Lund.

Lokal Pingstkyrkan i Lund, St. Södergatan 25. Måndagen den 9, start kl 19.00.

PRESSGRANNE

Vänsterpartiet i Lund ger ut en tidning som mycket upplysande heter just Politiken. Årets första nummer har precis utkommit. VB rekommenderar läsning! Här nedan ett smakprov och en länk där du kan hämta hela tidningen.

Norge i strejk: vill inte ha det som i Sverige
Det låter som en Norgehistoria, men det är faktiskt sant.

Tre fackliga centralorganisationer med 1,5 miljoner medlemmar gick i politisk strejk den 28 januari för att stoppa högerregeringens församringar av arbetsmiljölagen.

Kritikerna pekar på Sverige som ett dåligt

POLITIKEN #1 2015
KOMMUNFULLMÄKTIGE

Förslaget om öppna nämndsmöten föll - nu är det upp till varje enskild nämnd om allmänheten får vara med och lyssna

Januari månads fullmäktigeomröstade om att öppna nämndsmöten för allmänheten. Förslaget om öppna nämndsmöten föll dock i en röstning. Det betyder att det är upp till varje enskild nämnd om allmänheten får vara med och lyssna på nämndsmöten.

Kommunfullmäktige skickade ett förslag till nämndsmöten i december, med fokus på Mar Walter Brändvik som har varit verksam i kommunfullmäktige sedan 2011 och som också varit verksam i kommunfullmäktige sedan 2011.

Stadsantikvarie Henrik Borg berättar om "Skånska mejerier - om dess byggnadshistoria med exempel från Lund och Skåne".

VB rekommenderar läsning! Här nedan ett smakprov och en länk där du kan hämta hela tidningen.

Norge i strejk: vill inte ha det som i Sverige
Det låter som en Norgehistoria, men det är faktiskt sant.

Tre fackliga centralorganisationer med 1,5 miljoner medlemmar gick i politisk strejk den 28 januari för att stoppa högerregeringens församringar av arbetsmiljölagen.

Kritikerna pekar på Sverige som ett dåligt

ALDRÖMSOR
Attendo lägger ner hemtjänsten i Lund

Ettligt Attendo presschef Charlina Mörner säger att hemtjänsten i Lund kommer att läggas ner i april. Det innebär att 20 anställda kommer att bli utan arbete.

Redaktion:
Alla Bergegrick (red)
Jonny Gustafsson (foto)

#1 2015

Politiken Högskoleparken Lund
publ@politiken.se

Alla Bergegrick

föredöme med osäkra anställningar och aldrig sinande visstider. Förr skämtade vi om tokiga norrmän - minns Hydros samlade Norgevitsar - men nu kan man verkligen undra vem av oss grannfolk som egentligen är galna.

AB

[Läs hela tidningen »](#)

CITATET

En central uppgift för skolan är nämligen att skydda barnen från oss föräldrar – att göra det smidigt för dem att få i sig vettig näring, att ingå i vaccinationsprogram, att ordna så att de lär sig sköta hygien och hälsa, i de fall föräldrarna av något skäl inte riktigt klarar av det.

Andreas Ekström, Den fruktansvärde kristdemokraten, SDS 1.2

PUSSELBITAR

Stalin räddade 2,5 miljoner judar undan förintelsen genom att evakuera dem från områden som invaderats av Tyskland.

Isaac Deutscher, Den ojudiske juden. Tema/R&S 1969. [Finns på nätet](#)

För Per T Ohlsson är antiamerikanismen lika plågsam som antisemitismen.

SDS 1.1

Ja visst, gamle Per, visst är det synd om amerikanerna!

Femlingspartierna vill behålla tvånget att välja välfärdsföretag som Attendo, som stack från Lund när vinsten blev för dålig.

Det är dags att tala om volymer.

Allan Widman, FP

Jag skäms för mitt parti!

Linda Nordlund, Liberala ungdomsförbundets ordförande

BIOREKLAM: STORM ÖVER ANDERNA

Storm över Anderna

En film av Mikael Wiström

Svenska Josefin hade en faster i Peru. Faster Augusta dog under hittills ouppklarade omständigheter i Peru 1988. Samma år föddes Josefin Augusta i Sverige. Hela sitt liv har

Josefin levt med berättelserna om den mytomspunna faster Augusta La Torre. Tillsammans med sin man Abimael Guzman bildade Augusta den maoistiska guerillan Sendero Luminoso som 1980 inledde ett väpnat uppror som kom att vara i tjugo år och kosta 70.000 människoliv.

Josefin började alltmer undra vem fastern med hjälteglorian egentligen var. Det undgick henne inte att Sendero Luminoso ofta kallas för den våldsammaste och mest fundamentalistiska guerillarörelsen någonsin i Latinamerika. Tillsammans med filmaren Mikael Wiström reser Josefin för första gången i sitt liv till Peru för att ta reda på sanningen. Sverigepremiär på Kino i morgon

FRIHANDEL LÅTER VÄL BRA? AV SAIMA JÖNSSON-FAHOM

2012 tvingades Slovakien betala 22 miljoner euro till ett holländskt försäkringsbolag, Achmeja. Regeringen i Slovakien hade nämligen ändrat reglerna så att sjukförsäkringsbolag inte längre fick bedriva verksamhet med vinstintressen. Och ett handelsavtal fanns länderna emellan.

De internationella handelsavtalen som det vilket nu förhandlas mellan EU och USA, TTIP, Transatlantic Trade And Investment Partnership, sägs handla om fri handel. Sanningen är att företagen etablerar sin maktordning och demokratin inskränks. Utländska investerare skyddas genom kraftfulla skadestånd om de utsätts för inskränkningar av sina möjligheter till vinst medan arbetarnas rättigheter saknar sanktionsmöjligheter. Avtalen befäster över- och underordnande mellan skyddsvärda och icke skyddsvärda intressen.

Under de senaste årtiondena har kapitalets makt stegrats på demokratin bekostnad. Globala produktionskedjor och snabbväxande finanskapital har uppstått. Den teknologiska utvecklingen, politiska avregleringen och tron på marknadens självreglerande krafter har förändrat värderingar. Praktiskt taget allt som kan betecknas som hinder för rörligheten av varor, tjänster och kapital röjs undan.

Det företag som tillverkade Agent Orange för att avlöva Vietnam och som förgiftade stora arealer så att barn fortfarande föds med svåra missbildningar heter Monsanto. Numera är Monsanto mest kända för genmodifierade grödor. Detta företag betalar miljoner i lobbyism för TTIP. De vill ha till stånd en stängd skiljedomstol där storföretagen kan stämma stater om deras vinster hotas. Så stämde tobaksjätten Philip Morris Uruguay när man ville begränsa rökningen. Detta p.g.a. ett ingånget handelsavtal mellan Schweiz och Uruguay.

Inför fotbolls-VM i Qatar 2022 har byggsektorn exploderat. 96 procent av arbetskraften utgörs av gästarbetare. Migrantarbetare får sina pass beslagtagna. Arbetsgivarna har juridisk rätt att tvinga dem att stanna eller lämna landet. De allra flesta bor i lägerliknande baracker utanför Doha. En lag från 2011 sägs förbjuda dem att bo där qatarier lever. Fackföreningsinternationalet ITUC beräknar att 4 000 migrantarbetare i byggsektorn kommer

att dö före VM 2022. Att bilda fackföreningar är förbjudet. Det får bara landets egna medborgare göra.

De internationella handelsavtalen kommer att befästa migranternas arbetsituation. FN:s internationella arbetsorganisation ILO, som arbetar för bättre arbetsvillkor, undergrävs eftersom USA inte har ratificerat flera av dess kärnkonventioner.

KONSTHALLEN AV STEN HENRIKSSON

Bengt Hall har i några artiklar, bl.a. i Veckobladet, vänt sig mot det slöseri som ligger i att Konsthallen har få besökare på sina utställningar. Det är lätt att hålla med. Konsthallen är en förnämlig institution och lokal och är värd att utnyttjas mycket mer. Bengt har dessutom varit starkt kritisk mot den pågående utställningen som liksom många tidigare är ett uttryck för den nuvarande konsthallschefens avantgardistiska linje och internationella orientering. Sådant kan man sympatisera med eller inte. Det handlar om bedömningar som grundar sig i personlig konstsyn.

Huvudproblemet är väl att Konsthallens verksamhet bygger på en enda person. Det har framförts synpunkter på att utställningsverksamheten ska styras av den politiskt tillsatta Kulturnämnden. Det måste naturligtvis avvisas. Men hur kan då situationen förändras? Konsthallschefen är utsedd och anställd på tillsvidareförordnande, dvs. utan tidsgräns, och det är naturligtvis olyckligt oberoende av personval. Den typen av befattningar kräver mer rörlighet och man skulle gärna se lite självkritik från de som varit ansvariga för det. Från en sådan tjänst kan man förstås köpas ut, men det skulle vara oacceptabelt – nuvarande konsthallschefen är en högt kvalificerad person.

Vad som borde vara möjligt för att ge utrymme för den önskade rörligheten är att variera vem som ansvarig för utställningarna. Det skulle vara stimulerande om det som kallas curatorskapet kunde skifta. Alltså, chefskapet för Konsthallen skulle ligga fast, men låt oss säga för i snitt en utställning av tre skulle någon utomstående inbjuden vara ansvarig. Valet av curator kräver sakkunskap och fick ske i samråd mellan konsthallschef och kulturnämnd. Nog skulle de ge möjlighet till att lundaborna fick ta del av olika sorters konst och detta utan att kränka konsthallschefen. Borde det inte provas?

BORGERLIG POLITISK URSPÅRNING AV ULF NYMARK

Nu har de borgerliga partierna tillsammans med FNL lämnat in den sedan i höstas förebådade skrivelsen om att på nytt utreda spårtrafik mellan Lund C och Brunnsnög. Skrivelsen säger visserligen att det handlar om kollektivtrafiken i stort, men alla vet ju ändå att det är spårvägstrafiken till Brunnsnög det handlar om.

Överenskommelsen

I överenskommelsen som gjordes mellan de borgerliga och FNL i höstas ingick ju som en kärnpunkt att de borgerliga tillsammans med FNL skulle kräva en ny utredning om spårvägen. Med tanke på att de borgerliga tidigare, bland annat i valrörelsen 2010, visade en stor entusiasm för spårtrafik, inte bara till Brunnsnög, utan även genom centrum och söderut, tolkade många att det var en eftergift från de borgerliga.

Var det en borgerlig eftergift?

Det finns nog skäl att ställa frågan om det var någon verklig eftergift, i varje fall vad moderaterna anbelangar. Insändare i lokaltidningar och inte minst själva skrivelsen tyder på att borgarna helt enkelt fått byxångest inför att FNL och SD (Sverigeetnokraterna) plockat röster från flera borgerliga partier.

Sverigeetnokraterna släpps in i värmen

Nu vill de borgerliga och FNL alltså ha en ny utredning, vilket i sig är ganska märkligt i ett läge där kommunen redan antagit detaljplaner för spårvägen och där hela konceptet kring Brunnsnögsområdet bygger på spårväg. Samtliga planer har stötts av de borgerliga.

Märkligt är det kanske också (eller kanske inte?) att de borgerliga för att få med FNL i utredningen kräver en helt ny utredningsgrupp bestående av 11 politiker från samtliga partier. Det finns nämligen redan en instans i kommunen som handhar övergripande strategiska planfrågor, kallad Kommunstyrelsens arbetsutskott/ Strategisk samhällsplanering. Förutom kommunstyrelsens AU består denna grupp av presidierna i Byggnads- respektive Tekniska nämnd. En helt ny grupp som tillsammans med dyra konsulter som ska utreda vad som redan är utrett kommer att bli en dyrbar historia för skattebetalarna. Än värre är kanske att de borgerliga och FNL därmed släpper in SD i utredningens värmestuga.

De styrande och utredningen

Vad säger då de styrande rödgröna? För att börja med de sistnämnda, Fi, kan man väl anta att de ställer upp på en utredning. Fi är ju av outgrundlig anledning motståndare till spårväg. Av uttalanden från S- och MP-företrädare i Sydsvenskan ställer i varje fall dessa båda partier upp på en utredning. Och varför inte? De borgerliga och FNL har, tillsammans med spårvägsmotståndarna Fi och SD, en betryggande majoritet i fullmäktige och kommunstyrelse. Förhoppningsvis kan de rödgröna något påverka upplägget av utredningen genom att inte blankt säga nej.

Låt lundaborna bekanta sig med monsterbussarna

För min del tycker jag att de rödgröna ska jobba för följande:

- Utredningen ska vara klar senast månadsskiftet juni/juli 2016 (inte först vid utgången av år 2016 som skrivelsen föreslår).
- Utredningen ska ske inom befintlig organisation, dvs inga nya och dyra politikergrupper behöver tillsättas

- Skrivelsen kräver också att kommunen ska verka för att en demonstrationslinje med eldrivna bussar ska införas. Det finns väl ingen anledning för de rödgröna att motsätta sig detta, mer än möjligen att det blir dyrt kalas. Ännu viktigare är dock att lundaborna får möjlighet att handfast bekanta sig med alternativet till spårväg: de 24 meter långa monsterbussarna. En längre tids demonstration av ett par av dessa monsterbussar i stadsmiljö hoppas jag blir verklighet, om utredningen kommer till stånd, vilket allt sålunda tyder på.

Sammanfattningsvis: de borgerliga som år 2010 i närmast lyriska ordalag prisade spårvägstrafik och lovade att det skulle rulla spårvagnar på Lunds gator redan år 2014 har nu fördröjt ett påbörjande av spårvägens byggande med ytterligare ett par år. Det är alltså frågan om en veritabel borgerlig politisk urspårning.

HILLS ANDEVÄSEN AV GUNNAR STENSSON

Dagens härskande klass verkar kanske inte besitta nån särskilt märkvärdig kultur, men Veckobladet är ändå övertygat om att det finns en kultur värd att erövra.

Lucifer gör en viktig insats (i Gunnar Sandins anda) när han i VB nummer 3 presenterar diktsamlingen *Ekeby Trafikförening* av Jesper Svenbro, i en artikel full av kunskap om Skromberga, Höganäsbolaget och Boserups herrgård. Dessa orter är viktiga i diktsamlingen.

För att till fullo förstå dikterna krävs en gedigen klassisk bildning, skriver Lucifer, som trots sin signatur säger sig sakna sådan, varför han inte avger något omdöme om diktsamlingen, som han dock livligt uppskattar. (Det går ju att söka de försokratiska filosoferna på nätet och kolla deras relevans i kollektivtrafiken.)

Jag ämnar trots priset 3 kr per sida skaffa boken. Det viktiga är ju inte kvantiteten text utan de tankar och frågor den kan väcka. De kanske kan fylla läsarens tid dagar och veckor, vilket innebär att en gör en god affär om en slår till och köper.

Jag tar tillfället i akt att ännu en gång påminna läsarna om förra årets diktsamling av Jesper Svenbro, *Hill Hill Hill*, som berättar om konstnären Carl Fredrik Hill – och om Hills Andeväsen, som dröjer sig kvar på Skomakargatan 84 och kväll efter kväll betraktar den vackra fransklärarinnan på Folkuniversitetet som efter lektionen med sitt sällskap beger sig till det lilla matstället på Kiliansgatan, ”Restaurang Spisen”, när klockan är 21.10.

Diktsamlingen är – bortsett från tankar om antik litteratur och filosofi - en berättelse om Lund. Hill promenerar en sommarmorgon, i nattskjorta, över Stortorget, längs Södergatan, vidare till Lunds Södra för att sedan gå vidare österut på syllarna längs linjen Lund - Harlösa. Klockan är 4 på morgonen. Han återvänder hem innan någon lagt märke till hans frånvaro.

Då och då gör han utflykter tillsammans med syster Hedda, en gång till Ignaberga och en annan gång till Hven, via Landskrona, inte långt ifrån de trakter som trafikerades av Ekebybussarna.

Hills Andeväsen beklagar att familjens tegelhus mitt emot Folkuniversitetet rivits, när han ibland promenerar dit från Bostaden-under-jorden på Östra Kyrkogården, där han nu uppehåller sig med föräldrar och syskon. Han tycker om Hill-fontänen där Skomakargatan mynnar ut i Kiliansgatan för att den ”pladdrar i den ljumma aprilnatten”. Där kan man möta Hills Andeväsen, om man törs.

VÄNSTERN OCH HEDERSRELATERAT KVINNOFÖRTRYCK AV MARIANNE SONNBY-BORGSTRÖM

Vänsterpartiet i Lund ordnade i veckan som gick ett offentligt möte om hedersrelaterat kvinnoförtryck med riksdagsledamot Amineh Kakabaveh som inbjuden talare. När jag arbetade som lärare på en socionomutbildning stötte jag själv på många kvinnliga studenter som hade en liknande invandrarbakgrund som Amineh och dessa studenter hade inte sällan egna upplevelser som gjorde att de var väl insatta i hedersproblematiken. Jag har ofta förvånats över att den feministiska debatten i Sverige har handlat så mycket om jämställdhetsproblem för relativt väletablerade kvinnor och sällan tagit upp de här utsatta kvinnornas betydligt större

problem med patriarkalt förtryck. Därför var jag extra nyfiken på vad Amineh hade att säga om vänsterns inställning i denna fråga.

Amineh Kakabaveh ser sig även som politisk aktivist och hon är ordförande i den svenska föreningen ” Varken hora eller kuvad” som är en del av en internationell antirasistisk och feministisk organisation som bl.a. vill motverka rasism och hedersrelaterat kvinnoförtryck och våld mot kvinnor i alla former. Förutom uppdraget i riksdagen består mycket av Aminehs vardag i att hålla föredrag ute i föreningar och i skolor om dessa frågor.

De utsatta sviks

Amineh Kakabaveh kommer ursprungligen från den iranska delen av Kurdistan. Vid 14-års ålder var hon tvungen att fly från Iran under hot om dödsstraff. Hon valde att söka asyl i Sverige liksom många andra i samma situation, eftersom Sverige ofta ses som ett land som är demokratiskt och jämställt. Eftersom Sverige för många är ett positivt val, känner de kvinnor som utsätts för patriarkalt förtryck sig svikna när det svenska samhället väljer att blunda för förtrycket. Om man förnekar problemen kan man inte göra något åt dem, säger Amineh. I en undersökning som gjordes 2009 på ett stort urval av elever i årskurs 9 i Stockholms stad uppgav 16 procent av de tillfrågade flickorna att de levde under familjenormer vars mål är att starkt kontrollera flickornas sexualitet. Hedersrelaterat förtryck är således relativt vanligt. Patriarkalt förtryck och våld förekommer naturligtvis även i svenska familjer, men det hedersrelaterade våldet skiljer sig från detta genom att det sanktioneras och applåderas av en omgivning med samma patriarkala normer. De utsatta har då även svårt att få stöd från andra närstående i omgivningen. I brottsmål som rör hedersrelaterade brott är det ofta svårt att få fram vittnesmål från de närstående. Alla i omgivningen tiger.

Förorter föder fundamentalism

Efter utbildning till socionom i Sverige arbetade Amineh som socialarbetare i förortsområdena i Stockholm och kom då i kontakt med invandrares utanförskap och problem i dessa områden. Amineh upplever att det svenska samhället sviker speciellt de unga kvinnorna här, eftersom politikerna inte vågar tala om det patriarkala förtryck som många unga kvinnor utsätts för, när de försöker bryta sig loss och bestämma över sin egen sexualitet. Även de unga pojkarna överges av det svenska samhället. Dagens segregering av skolpolitik innebär att ungdomarna i dessa förorter ofta tvingas gå i skolor utan en enda svensktalande elev. När de sedan lämnar skolan utan tillräckligt goda kunskaper i svenska blir det extra svårt för dem att komma in på en tuff och diskriminerande arbetsmarknad. Upplevelsen av utanförskap och skam gör att de unga männen drivs till att inrätta sina liv efter patriarkala normer, som står i strid med demokratiska värderingar. När det svenska samhället sviker och lämnar killarna i förortsområdena utanför samhällsgemenskapen, då kan imamen i moskén stå där och locka med sin gemenskap. All muslimsk gemenskap innebär naturligtvis inte extremism och patriarkalt förtryck, men kan i vissa fall leda dit. Amineh vill hellre att samhället skall prioritera fler ungdomsgårdar än moskéer i förortsområdena om pengarna inte räcker till allt. Utanförskap och upplevelser av skam bidrar till att skapa fundamentalistiska värderingar.

Kvinnoförtryck, religion och kulturrelativism

Hedersrelaterat kvinnoförtryck och behovet att kontrollera kvinnors sexualitet existerar i många kulturer och är inte speciellt knuten till Islam. Patriarkalt kvinnoförtryck förekommer

exempelvis i hög utsträckning också i Indien, som ju inte huvudsakligen är ett muslimskt land. Även kristendomen har använts till och används fortfarande för att legitimera kvinnoförtryck i olika delar av världen. Alla religioner kan således användas för att legitimera mäns kontroll och makt över kvinnorna.

För 100 år sedan var det patriarkala förtrycket i Sverige starkare än det är i den svenska kulturen idag. Innebär detta faktum att vi ska tolerera och ha överseende med kvinnoförtryck och våld i dagens Sverige, frågar sig Amineh. Måste vi vänta in en långsam kulturell förändring och förstå andra kulturers sätt att tänka i dessa frågor? Nej, vi måste motarbeta alla former av kvinnoförtryck, eftersom värderingar om ett jämställt och jämlikt samhälle tillhör vårt samhälles grundläggande demokratiska landvinningar. Dessa värderingar ska vi värna om och vara stolta över, anser Amineh. Kulturrelativism, d.v.s. att inte ta ställning för goda demokratiska värderingar och förkasta alla former av kvinnoförtryck, bidrar till att upprätthålla patriarkala system och fundamentalism.

Vänsterns svek och rädslan för etiketten rasism

Amineh anser att även Vänsterpartiet, som kallar sig ett feministiskt parti, sviker i dessa frågor. Unga invandrarkvinnor som kommer till partiet och vill diskutera hedersvåld och patriarkalt förtryck känner att de inte lyssnas på och då flyr de unga kvinnorna över till Feministiskt initiativ. Är det rädslan för att bli kallade för rasister som håller tillbaka vänstern och hindrar dem från att vilja diskutera patriarkalt förtryck och hedersrelaterat våld, frågar Amineh sig. Tyvärr tycks det som om SD har monopol på dessa frågor just nu, men Sverigedemokraternas syfte med att ta upp och diskutera hedersrelaterat våld är ju att förstärka rasistiska och nationalistiska stämningar i Sverige. Syftet med att ta upp dessa frågor, för en förening som ” Varken hora eller kuvad”, är istället att göra fler i samhället medvetna om förekomsten av detta förtryck och dessutom att försöka stödja de unga utsatta kvinnorna och hitta vägar för att arbeta mot förtrycket. Att som SD vilja skicka tillbaka människor till deras hemländer eller till flyktingläger nära hemländerna är ju dubbelt svek mot kvinnorna. Vänsterns rädsla för att i den offentliga debatten buntas ihop med Sverigedemokraterna och bli kallade för rasister är begriplig. Försiktighet och rädsla får inte styra partiets politik, menar Amineh. Om Vänsterpartiet skall ses som trovärdigt som både ett antirasistiskt och feministiskt parti, måste partiet våga lyfta upp och diskutera frågan om hedersrelaterat våld och agera för förändring. Att välja att blunda för det hedersrelaterade patriarkala förtrycket, och inte därmed inte stödja de utsatta unga flickornas medborgerliga rättigheter, kan kallas för en form av rasism.

KONSTENS SPRÄNGKRAFT AV GUNNAR STENSSON

Ni minns kanske hur Israels ambassadör gick till fysiskt angrepp mot Gunilla Sköld Feilers och Dror Feilers konstinstallation *Snövit och sanningens vansinne* vid vernissagen i Stockholm i februari 2004, nästan på dagen för 11 år sedan.

Den israeliska regeringen krävde att installationen skulle tas bort. En massiv förtalskampanj fördömde utställningen som antisemitisk – lite egendomligt eftersom den skapats av judiske och på den tiden israeliske medborgaren Dror Feiler och hans hustru. Nyligen gav Ordfront förlag ut en bok om episoden. Det är ett exempel på effekten av den postmoderna koncept-konsten när den fungerar som bäst.

Temat var Palestinakonflikten, Charlie skulle ha uppskattat kampen mellan yttrandefrihetens försvarare och des högljudda, mäktiga fiender! Skaffa boken och läs, inför debatten om konsthallen.

Vad gör vi med konsthallen? Med den frågan vänder sig Bengt Hall sig direkt till Vänsterpartiets representanter i Kultur- och fritidsnämnden efter att ha framfört kritik mot Konsthallens utställningar ("svårbegripliga, opedagogiska, ensidiga, ointressanta").

I nummer 2 och 3 av VB sågar Bengt Hall Nina Canells utställning som visats de senaste månaderna.

Nämndens ordförande Joakim Friberg (S) avvisar kritiken mot konsthallen och vill fortsätta enligt de principer som hittills varit vägledande.

M, FP och C hänvisar till det uppdrag kulturnämnden gav konsthallen under förra mandatperioden. Det gick ut på att även annan konst än samtidskonst ska visas och att utställningarna ska vara både breda och smala. Därmed tycker de sig ha tillmötesgått kritiken.

Kristdemokraten Zoltàn G-Wagner instämmer i Bengt Halls kritik i en egen insändare i Sydsvenskan (4/2): "utställningsverksamheten har ett starkt drag av Kejsarens nya kläder" - och vill göra om Konsthallens verksamhet från grunden. Som kristdemokrat menar han sig företräda "verklighetens folk", kan jag tro.

Så nu väntar vi på vad vänsterledamöterna i Kultur och Fritids tycker. Men först några kommentarer till debatten.

Åsa Nacking är ansvarig för utställningsverksamheten. Det är angeläget att hon kommer till tals, eller, om hon avstår, att debatten förs på ett sätt som respekterar hennes insatser.

Jag besöker då och då konsthallen. Jag förväntar mig inte att varje utställning ska intressera mig, men ganska många gör det. Till stöd för minnet har jag framför mig tre av de 70-sidiga häften som presenterat tidigare utställningar.

Joao Penalva (våren 2010) är en portugisisk konstnär och författare. Han har ett sätt att förvandla text till bild som intresserar mig. Han anknyter till den portugisiska poeten Pessoa.

Möte med Hill. Malmö Konstmuseum i urval (årsskiftet 2011-12). Häftet innehåller en kort text om Hill, några reproduktioner av Hills målningar och teckningar, samt andra konstnärer som berörts av hans konst. Den utställningen var särskilt intressant genom att visas bara ett stenkast – förutsatt en duktig stenkastare – från Hills hem på Skomakargatan.

A Forest Divided. Henrik Håkansson's utställning sommaren 2012. Den handlar om förhållandet mellan kultur och natur. Mycket intressant. Jag bor där Lunds stad och naturen möts, ser dagligen hur Lund bryter sig in i naturen men också hur naturen, djur och växter, slår tillbaka och sprider sig och bearbetar staden.

Den (nu nedlagda) utställning som irriterade Bengt Hall är "Free-Space Path Loss" av konstnären Nina Canell. Man kan irritera sig på att de flesta utställningarna har engelska titlar (liksom låtarna i tv-festivalen). När man översätter orden märker man emellertid att ordbokens förslag på svenska motsvarigheter till de engelska orden ger titeln en intressant mångtydighet. Free-Space = fri rymd, fritt rum, öppen plats, Path = stig, spår, Loss = förlust. Fogar man samman de båda orden får man betydelsen spårlös. Någon är vilse i rummen/rummet och kompisarna är spårlöst försvunna.

Man kan tolka orden som ett uttryck för den vilshet många i vår tid känner inför universum, miljöförstöring, politik, krig. Den övergivna reseradion på en öde vidd kan

symbolisera de gamla ideologiernas och trosförkunnelseernas kollaps. Batterierna är slut och för resten är det ingen som lyssnar.

Onekligen lite dystert. Man kan förstå att lundaborna hellre tittar på Paddington. Men man vill å andra sidan knappast ersätta Nina Canells utställning med Paddington på andra sidan torget.

Visst kan man utveckla konsthallens verksamhet. Ett utmärkt exempel på den möjligheten är Henrik Håkanssons utställning *A forest divided* som kunde varit en utgångspunkt för seminarier och kvällsmöten om miljö, stadsplanering och samexistensen natur-kultur.

Hill-utställningen kunde ha gett inspiration till en rad program om Lunds kulturhistoria.

Jag tänker mig alltså offentliga kvällsarrangemang. De behöver inte enbart ha samband med utställningarna. De kunde handla om litteratur, om musik, om politik.

Faktum är att sådant ofta förekom i konsthallen förr.

1976 framförde Gaii Phong en krönika om Vietnamkriget.

1994 samlade Gudrun Schyman stora lyssnarskaror till ett valmöte.

Röda Kapellet skulle kunna framföra sitt aktuella program *Musik i mörka tider* i samband med Chris Marker-utställningen som öppnar i veckoslutet.

Men då behövs förstas personal och andra insatser på kvällstid, 19 till 22. Det kostar. Och det krävs engagerade medborgare som kan komma med programförslag.

Chris Marker. A Grin Without a Cat är titeln på konsthallens nya utställning. Chris Marker är filmskapare och fotograf. Många har säkert sett hans filmer. De har nästan alltid dokumentära inslag och behandlar angelägna ämnen som krigen, kolonialismen och revolutionerna.

Gå och se och fundera innan ni tar ställning till konsthallens verksamhet. Konsthallen är granne med vänsterpartilokalen. Kaos är granne med Gud.

SVÅRA KRIGSBROTT I GAZA AV GUNNAR OLOFSSON

Sommarens krig i Gaza resulterade i svåra brott mot mänskliga rättigheter och internationell humanitär lag. Även om den palestinska sidan har sin del i skulden så vilar det tunga ansvaret för övergreppen på den israeliska armén. Det är slutsatserna i en 237-sidig rapport från organisationen Läkare för Mänskliga Rättigheter – Israel (PHR-I) som under hösten gjort tre ”fact-finding missions” till Gaza.

PHR-I, assisterad av civila palestinska organisationer i Gaza och 8 anlitade internationella experter utan egna bindningar till konflikten, konstaterar att den 50 dagar långa offensiven krävde över 2 100 palestiniers - varav minst 70 % civila och över 500 barn - liv, medan över 11 000 skadades och mer än 100 000 personer gjordes hemlösa. På den israeliska sidan dödades enligt officiella israeliska källor 73 israeler – 67 soldater och 6 civila, varav ett barn – medan 469 soldater och 255 civila skadades.

”Det var ett anrop från ett hus som blivit slumpmässigt träffat. Klockan var omkring 01 på natten... Inne i huset var det fullständigt kaos, rök överallt och svårt att andas... Jag såg en svårt skadad kvinna under en trappa, tog henne till ambulansen och återvände till huset. Vi lyckades få in 3-6 personer i den andra ambulansen... Jag glömde min ficklampa i huset och gick tillbaka för att hämta den... Då hörde jag

svag gråt från en baby som jag inte noterat, jag såg ingen men rösten kom inifrån en hög brinnande bråte. Jag sökte i högen, kände att min hand blev bränd och till slut hittade jag en baby, omkring en månad gammal. Jag tog henne och sprang tillbaka till ambulansen, men innan jag kom fram hade hon slutat andas. Jag gav hjärt-lungräddning och hon kom tillbaka till livet... Jag tackar Gud att jag glömde ficklampan... Jag har sparat en bild av henne från sjukhuset... Nu skall jag hålla ögonen på henne, se henne växa och berätta för henne hur stolt jag är att hon lever” (Yousef Al Kahlout, sjukvårdare hos Röda Halvmånen).

Utöver olika översikter av händelserna har PHR-I genomfört 68 djupintervjuer med offer för striderna. Den överväldigande majoriteten av de som fått sjukhusvård för olika skador hade skadats av olika former av explosioner, oftast orsakade av missiler avfytrade från stridsflygplan, drönare, tanks eller kanonbåtar, och påfallande många hade skadats i eller i nära anslutning till sina egna hem. Samma slutsatser finns också i en tidigare utgiven rapport av Amnesty International som, liksom PHR-I, konstaterar att attackerna mot bostadshus ofta resulterat i väldigt många offer från samma familj. Ingen plats i Gaza var under denna tid säker, ingen flyktväg öppen. Jämfört med tidigare kunde också betydligt färre skadade evakueras från Gaza – både via Egypten och via Israel.

Vid ett försök att evakuera staden Khuza´a den 24 juli noterade de flyende en liten pojke som närmade sig dem gråtande och, hållande sina tarmar i handen, bad dem att ta honom med...”Vi sprang för våra liv, och lämnade barnet kvar. Han kunde ha varit min son och jag lämnade honom där att dö...” (vittnesmål av Samia Abu Daka). ”Jag bar min egen son i armarna och han var skräckslagen... Han bad mig inte lämna honom även om han dog för att soldaterna då skulle ta honom eller låta honom ligga på gatan...” (vittnesmål av dr. Kamal Qdeih). Det skadade barnet, Bader Qdeih 6 år, finns på bild från en israelisk postering, där de flyende, liksom ambulanssteam, hölls kvar tre timmar, man ser honom be om vatten... Efter att han sedermera kommit till sjukhus, avled han av sina skador.

De flesta drabbade hade inte fått någon varning innan angreppet sattes in. I några fall föregicks anfallet av ett telefonsamtal där en röst uppmanade invånarna att lämna huset inom 5 minuter. En annan ”varning” kunde vara en mindre attack, ”roof-knock”-varning – som i sig ibland orsakade skador – följt av ett större med förstörelse av hela huset. En del familjer kunde under utrymningen råka ut för nya attacker, även sedan de sökt skydd på någon av FN:s officiella skolor och kontor. Vid flera tillfällen anfölls människor som just höll på att begrava anhöriga som fallit offer. Det förekom också att människor togs som gisslan och användes som mänskliga sköldar av soldaterna.

”De äldre männen, kvinnorna och barnen tillsades att lämna huset... Soldaterna beordrade Ramadan och de andra unga männen att klä av sig till underkläderna... De tvingade Ramadan att gå före dem ned i källaren och sade att om de hittade någon som gömde sig där skulle de omedelbart döda honom... Sedan togs männen till andra våningen. De placerades två och två i var sitt fönster. De israeliska soldaterna placerade sina gevär på deras axlar och började skjuta ut genom fönstren... Ramadan blev tillsagd att stå absolut stilla... Det hela varade med avbrott 8 timmar

utan att de fick någonting att äta eller dricka... Efteråt hade han svår huvudvärk och tinnitus som varade många dagar...” (ur vittnesmål av Ramadan Qdeih).

Totalt attackerade israelerna 17 sjukhus och 56 hälsocentra. Nästan samtliga fanns angivna på tydliga kartor. Den 23 juli angreps Al-Wafasjukhuset – det enda rehabiliteringscentrat i Gaza – och förstördes helt. Några dagar tidigare attackerades Shuhada Al-Aqsasjukhuset sammanlagt 15 gånger av stridsvagnar, vilket ledde till 8 döda och en mängd sårade både bland patienter, personal och besökare. Även räddningsteam under utryckning kunde anfallas. En speciell variant var de så kallade ”double-tap”-attackerna. Först ett anfall mot något kvarter och sedan, efter att räddningspersonal anlät, en ny och kraftigare attack som tog med sig redan skadade, sjukvårdare och ambulanser.

”Man blev kallade till ett närliggande hus där 4 personer uppgavs skadade... Teamet fick grönt ljus från Röda Korset att evakuera, man hade koordinerat med israelerna och var med på telefon... När teamet nått fram och börjat öppna dörrarna på ambulansen träffades den av en missil från en drönare och började brinna... Två skadade sjukvårdare lyckades ta sig tillbaka, men en tredje blev kvar... En konvoj på tre ambulanser sändes dit, men möttes av massiv eldgivning, och en ambulansförare skadades... Senare kunde man evakuera den kvarvarande sjukvårdaren, som hade dött av brännskador...(ur rapport från Röda Halvmånen).

De långsiktiga konsekvenserna av kriget är, menar PHR-I, enorma. Förstörelsen av infrastruktur som vatten, el och avlopp har, tillsammans med farliga halvraserade hus, kvarvarande oexploderade bomber och förgiftad mark, luft och vatten, lett till en mycket alarmerande hälsosituation – speciellt som området inte hämtat sig från tidigare angrepp. En stor del av befolkningen är också traumatiserad och i behov av behandling för Posttraumatiskt stressyndrom (PTSD). Även i södra Israel, som utsatts för raketangrepp från Gaza, finns svårt traumatiserade människor – även om möjligheten att ge dessa vård dock är på en helt annan nivå än i Gaza, som fortfarande är underställt israelisk blockad.

PHR-I sammanfattar sina iakttagelser med att händelser i Gaza under den aktuella offensiven i åtskilliga fall inneburit svåra brott mot mänskliga rättigheter och internationell rätt. Här innefattas tunga och oförutsägbara bombningar av civila områden, oförmåga att skilja mellan legitima mål och skyddade objekt, utbredd förstörelse av privat egendom, tagande av gisslan, förvägrande av vård, bristande varningssystem och frånvaro av säkra områden. Angreppen var, konstaterar PHR-I, av den omfattningen att de knappast bara kan tillskrivas lokala militära befälhavares beslut, utan måste ha fått godkännande på högsta politiska nivå.

Det är av största vikt, menar PHR-I, att FN, EU, USA och andra aktörer nu tar initiativ att påverka regeringarna i Egypten och Israel att underlätta utredningar om misstänkta krigsbrott så att de ansvariga kan ställas till svars. Detta har för övrigt den palestinska men ej den israeliska ledningen redan gått med på. Ytterst måste också de underliggande orsakerna till konflikten, framför allt ockupationen, lösas. Annars kan vi ”förvänta att se framtida upprepning och eskalering av kriget 2014”, avslutar PHR-I.